

Дроговоз С. Є.,
курсант 2-го курсу
факультету підготовки
фахівців для підрозділів
превентивної діяльності
Науковий керівник – Рижков Е. В.,
завідувач кафедри економічної
та інформаційної безпеки
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ
кандидат юридичних наук, професор

ПОЗИТИВНІ ТА НЕГАТИВНІ АСПЕКТИ ВИКОРИСТАННЯ В ДІЯЛЬНОСТІ ПАТРУЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ СИСТЕМИ «ЦУНАМІ»

На сучасному етапі розвитку людства найбільшу цінність становлять цінність людини як особистості, її життя та здоров'я, однією з таких важливих цінностей є інформація, в тому числі особисті дані та відомості про людей. У ХХІ столітті, крім великої ваги та значення інформації в житті суспільства, є її захист від загроз, витоку тощо, що належить до однієї з найголовніших функцій держави, адже без кругообігу інформації неможлива робота майже всіх як державних, органів так і юридичних осіб. Взагалі захистом інформації є сукупність правових, адміністративних, організаційних, технічних та інших заходів, що забезпечують збереження, цілісність інформації та належний порядок доступу до неї [1].

Важливим суб'єктом, який безпосередньо працює з інформацією, відомостями, даними громадян та який бере участь у запобіганні її загальному поширенню та неправомірному витоку, є Національна поліція України. Крім того, інформація є одним з найважливіших засобів, який використовують поліцейські для забезпечення прав та свобод людини, запобіганню та припиненню правопорушень, підтриманню громадського порядку. Для більш ефективної реалізації повноважень, покладених на поліцейських, відповідно до ст. 23 Закону України «Про Національну поліцію України» [2], а також для оптимізації роботи поліцейських в діяльність патрульної поліції, яка безпосередньо стикається з правопорушеннями та першою прибуває на місце події, було запроваджено так звану систему централізованого управління нарядами патрульної поліції «ЦУНАМІ».

Для початку необхідно з'ясувати поняття зазначеної системи. Отже, «ЦУНАМІ» – це система, так званий комплекс апаратних та програмних засобів, а також особового складу, який призначений для управління та

розподілення сил Національної поліції України. Основне призначення цієї системи полягає у скороченні часу на реагування повідомлень та звернень громадян про різноманітні правопорушення, також для зручності та підвищення швидкості роботи поліцейських, підвищення швидкості передачі відомостей про своєчасність та результати реагування патрулю на правопорушення під час безпосереднього виконання службових обов'язків. Загалом можемо зробити висновок, що основний задум, мета реалізації цієї системи була досягнута. Адже навантаження на гарячу лінію «102» на добу є просто неймовірним – 3000 викликів та повідомлень на добу, а загальний потік інформації на один пульт оператора лінії «102» становить 280 звернень на добу. При цьому час на прийом звернення набагато скоротився, зараз оператори приймають виклик та з'ясовують подробиці про події адміністративних, кримінальних та інших правопорушень лише протягом 2 хвилин! Як бачимо, виконано неймовірно великий обсяг роботи щодо удосконалення роботи патрульних поліцейських, це стосується як навчання особового складу, так і встановлення відповідного технічного забезпечення поліцейських, а саме кожен екіпаж патруля оснащений так званим мобільною логістичною підсистемою LIS-N (Logistic Information System – M) на планшеті. Ця підсистема надає можливість дистанційно здійснювати обмін необхідною інформацією між диспетчером та патрулем, забезпечує доступ до баз даних відомчої інформаційної системи, патруль може складати електронні протоколи та друкувати квитанції на місці події.

Крім вже багатьох зазначених позитивних аспектів системи «ЦУНАМІ», існують деякі недоліки під час роботи з нею. Одним з таких є те, що операторами лінії «102» є звичайні цивільні особи, а не особовий склад Національної поліції України. Через те, що оператори цієї лінії проходять лише так звані курси тривалістю 2 місяці, не всі, але деякі з них, приходячи на роботу, не розуміють деяку специфіку в роботі поліцейського, оператори зазвичай виконують функцію психолога, основне завдання полягає в заспокоєнні заявника, переконанні залишитися на місці події та очікувати на приїзд патрульних поліцейських. Для того щоб точніше визначати характер обставин події й тактику поведінки поліцейських, почали впроваджувати так званих помічників диспетчерів, такими помічниками є найбільш підготовлені патрульні поліцейські, які допомагають диспетчерам правильно та точно надавати завдання патрулям.

Другим недоліком у функціонуванні «ЦУНАМІ» є встановлення зв'язку між оператором та екіпажем патрульної поліції, адже він забезпечується лише за допомогою звичайних SIM-карток мобільного оператора «Київстар». На перший погляд може здатися, що це не є недоліком, а навіть позитивною якістю, адже мобільні оператори зазвичай забезпечують так званий «найшвидший інтернет», легкість у передачі інформації. Однак ці плюси є доволі сумнівними, адже через перенавантаженість під час роботи мобільних операторів, особливо на великі

свята, інформація може передаватися набагато повільніше або не передаватися взагалі, а без вчасної передачі інформації між диспетчером та патрулем неможливе вчасне реагування на правопорушення. Зниження швидкості обміну інформацією відбувається через те, що звичайні мобільні оператори надають послуги в цьому разі як поліцейським, так і звичайним пересічним громадянам.

Наступним недоліком користування звичайними SIM-картками патрульними є те, що ці картки не мають високого рівня захищеності від витоку інформації, що дозволяє правопорушникам безперешкодно потрапляти до інформаційних баз даних Національної поліції України [3, с. 14–36].

Для вирішення цієї проблеми, на нашу думку, необхідно замість звичайної SIM-картки створити спеціальну SIM-картку з багатоступеневим рівнем захисту, яка б при цьому використовувалась лише в діяльності поліцейських.

Крім того, ще одним кроком до удосконалення користування системою «ЦУНАМІ» може стати використання принципу «My role» – мобільного додатка, який кожен може встановити у своєму смартфоні та за допомогою одного натискання на екран (кнопки «SOS») викликати наряд поліції на місце події. Такий принцип виклику поліції застосовується з 2017 року у Дніпропетровській, Вінницькій, Закарпатській, Рівненській, Черкаській, Івано-Франківській областях [4, с. 165–168]. У аспекті розгляду нашої теми, можливо, доцільно було б створити подібний мобільний додаток зі спеціальним доступом. Тобто додаток, який би використовувався лише в діяльності поліції.

Підсумовуючи викладене, можемо запропонувати такий шлях вирішення проблем, які виникають у поліцейських під час роботи з системою «ЦУНАМІ»: здійснити оснащення патрулів поліції мобільними пристроями (службові планшети, смартфони) з особистим кодом для реєстрації кожного поліцейського, встановити спеціальний для службового користування мобільний додаток «My role». При цьому під час передачі оперативної інформації необхідно використовувати SIM-картку з декількома рівнями захисту та яка передбачена для користування лише підрозділами Національної поліції України.

Отже, можемо зробити висновок, що за час функціонування Національної поліції України введено багато інновацій в роботу поліцейських, основним є те, що відбувається все швидший перехід від паперових носіїв інформації до цифрових, електронних, що значно полегшують та пришвидшують організацію роботи поліцейських. Однак в гонитві за сучасністю необхідно враховувати навіть найменші дрібниці, особливо у сфері захисту прав і свобод громадян та протидії злочинності.

Бібліографічні посилання

1. Про інформацію : Закон України від 2 жовтня 1992 року № 2657-ХІІ. *Відомості Верховної Ради України (ВВР)*. 1992. № 48. Ст. 650.
2. Про Національну поліцію : Закон України від 2 липня 2015 року № 580-VIII. *Відомості Верховної Ради (ВВР)*. 2015. № 40–41. Ст. 379.
3. Краснобрижий І. В., Прокопов С. О., Рижков Е. В. Інформаційне забезпечення професійної діяльності : навч. посіб. Дніпро : ДДУВС, 2018. 220 с.
4. Економічна та інформаційна безпека: проблеми та перспективи : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Дніпро, 27 квіт. 2018 р.). Дніпро : Дніпропетр. держ. ун-т внутр. справ, 2018. 276 с.

Еркенов Б. Д., магістрант 2-го курсу
Научный руководитель – Жемпиисов Н. Ш.,
заведующий кафедрой
специальных юридических дисциплин,
кандидат юридических наук,
старший советник юстиции
(*Академия правоохранительных органов
при Генеральной Прокуратуре
Республики Казахстан*)

НЕКОТОРЫЕ ВОПРОСЫ ПРИМЕНЕНИЯ ИНФОРМАЦИОННЫХ ТЕХНОЛОГИЙ В ОБЕСПЕЧЕНИИ ЭКОНОМИЧЕСКОЙ БЕЗОПАСНОСТИ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН

В Послании Президента страны народу Казахстана 1997 года – «Казахстан – 2030. Процветание, безопасность и улучшение благосостояния всех казахстанцев» в качестве долгосрочного приоритета определена национальная безопасность, одним из элементов которой является экономическая безопасность [1, с. 27].

Важная роль информационных технологий в социально-экономической и культурной жизни общества и государства предъявляет повышенные требования к решению вопросов экономической безопасности.

Экономическая безопасность Республики Казахстан (далее – РК) это состояние защищенности национальной экономики от внутренних и внешних условий, процессов и факторов, ставящих под угрозу ее устойчивое развитие и экономическую независимость, готовность и способность институтов власти создавать механизмы реализации национальных интересов развития национальной экономики как внутри, так за пределами страны [2, с. 4].

Обеспечение экономической безопасности государства требует использования комплексного подхода, включающего организационные, технические, программные, социальные механизмы, способные реализовать